

Als het over mensen zonder wettig verblijf gaat, is de menswaardige behandeling ons uitgangspunt

ORBITvzw is sinds 1997 actief betrokken op de rechts- en levenssituatie van mensen zonder wettig verblijf. Die actieve betrokkenheid was en blijft geïnspireerd door het uitgangspunt dat elke mens met waardigheid benaderd en behandeld dient te worden. Belangrijk daarbij is dat mensen zonder wettig verblijf zelf actor zijn en blijven van hun toekomst. Zij moeten in elk geval hun verwachtingen daarover kunnen uiten. Hun recht op vereniging is een grondwettelijk recht.

Vanuit die basisinspiratie heeft ORBIT verschillende wegen bewandeld en keuzes gemaakt.

De verbetering van de rechts- en levenssituatie van de betrokkenen stond daarbij voorop. Het is essentieel dat basisvoorzieningen toegankelijk worden, zijn en blijven. Het is noodzakelijk dat het algemene migratiebeleid en de verblijfwetgeving niet de oorzaken zijn van meer onwettig verblijf.

De concrete vertalingen van onze keuzes zijn terug te vinden in volgehouden oproepen, engagementen, projecten, (wets-)voorstellen, pleidooien,...

Het realiseren van basisrechten heeft daarbij sterke aandacht gekregen. Welke verblijfwetgeving ook, we zullen altijd mensen zonder wettig verblijf in ons midden hebben. Dat is ons duidelijk geworden in het kader van een evaluatie van de twee oproepen voor regularisatie van het verblijf in 1999 en 2009.

De toegang tot gezondheidszorg, onderdak en voeding, onderwijs, maar ook het kunnen afdwingen van arbeidsrechten en klacht indienen als slachtoffer van gelijk welk misdrijf, behoren tot de basisrechten. Er zijn in deze nog veel verbeteracties te voeren.

Daarnaast moeten ook de verblijfwetgeving en de toepassing ervan beantwoorden aan de minimumstandaarden van de menswaardigheid en het goede bestuur in een rechtsstaat. De wijze waarop een tijdelijk of permanent verblijf wordt toegekend is in permanente evolutie. We blijven waakzaam en doen voorstellen om de verblijfwetgeving compatibel te maken met een brede toepassing van internationale verdragen en conventies.

Als de legale procedures uitgeput zijn, krijgt de betrokken migrant een bevel om het grondgebied te verlaten. Ook dan is de menswaardige behandeling het uitgangspunt. Zeker dan is het nodig tijd te besteden aan een duurzaam toekomstperspectief.

Tenslotte is kan enkel een structurele aanpak van de oorzaken van gedwongen migratie op termijn zorgen voor minder slachtoffers.

Onze meest **recente beleidsteksten zijn twee nota's die we respectievelijk voor de [gemeenteraadsverkiezingen 2018](#) en de [parlementsverkiezingen 2019](#) publiceerden.** In beide teksten zijn mensen zonder wettig verblijf een focusgroep. In het [ORBIT beleidsplan 2021 – 2025](#) zijn onze actuele strategische en operationele keuzes opgenomen. Die bepalen waarin ORBITvzw de komende jaren zal investeren.

Samenvattend - vanuit die aanbevelingen en het beleidsplan – is dit wat we nu doen en bepleiten:

1. ORBIT is **vragende partij voor een menswaardig basisrechtenbeleid op lokaal, Vlaams en federaal bestuursniveau naar mensen die een bevel krijgen om het grondgebied te verlaten**. Voor de hele groep is de effectieve toegang tot **gezondheidszorg** en **onderwijs** cruciaal. Evenzeer moeten **arbeidsrechten** van werknemers zonder wettig verblijf afgedwongen kunnen worden en moet **slachtoffers van misdrijven** gehoor krijgen bij de bevoegde diensten.

In het kader van de **bestrijding van het Coronavirus** wil ORBIT volwaardige preventie naar en vaccinatie van alle precare verblijvers.

2. ORBIT zet middelen en personeel in om – samen met burgerinitiatieven, sociale organisaties en gemeentebesturen – **lokale opvang en begeleiding van mensen zonder wettig verblijf** te organiseren in een sfeer van rust, ruimte en respect. We noemen die **projecten BBB+**. Ze moeten mensen de mogelijkheid geven om stappen te zetten naar een duurzaam toekomstperspectief hier, in het land van herkomst of in een derde land. Wij zijn tevreden dat ondertussen het nieuwe federale regeerakkoord melding maakt van deze aanpak en dat die ook gefinancierd zal worden. De daadkracht van de bevoegde staatssecretaris zal de komende maanden moeten blijken.
3. Als lid van nationale en internationale samenwerkingsverbanden, zoals 11.11.11. en PICUM vzw wil ORBIT **structurele veranderingen** in het overheidsbeleid naar mensen met een uitwijzingsbevel bewerkstellingen.

In het kader van de bevoegdheid van de federale overheden pleiten we er daarom voor dat er werk wordt gemaakt van:

- meer **legale migratieroutes** voor **studenten en werknemers van buiten de EU**. En daarbij rekening te houden met het wederzijds belang van de betrokken landen
- een sectoroverleg over het waardig werk van **huisarbeid.st.ers**, hun toegang tot de arbeidsmarkten als derde landers, het beëindigen van de misbruiken verbonden aan de huidige au pairsregelgeving, de inschakeling van huisarbeid.st.ers aanwezig op het grondgebied die niet (meer) genieten van een verblijfsvergunning
- **een statuut dat klimaatmigranten** recht op bescherming geeft
- maatregelen die het **hoger belang van het kind en de rechten van het kind** laten primeren bij elke beslissing in het vreemdelingenrecht, zoals bij de aanvragen voor uitzonderlijk verblijf
- een **wettelijke maatregel** voor afleveren van een verblijfsvergunning aan **niet-repatrieerbare vreemdelingen en aan de erkende staatlozen**
- **het herstellen of realiseren van het actieve hoorrecht voor aanvragers van uitzonderlijk verblijf** door – onder meer – de activering van de bestaande 'Commissie van Advies voor Vreemdelingen' en/of de verhoging van de externe expertise bij het beslissen over de dossiers
- een **'interfederaal beraad migratie en integratie'** met de betrokkenheid van alle noodzakelijke actoren om het **migratievraagstuk** – nationaal en internationaal - aan te pakken.

ORBITvzw hanteert bovenstaande uitgangspunten, krachtlijnen en standpunten om haar deelname aan debatten, manifestaties, oproepen en campagnes te voeden of te bepalen.

Brussel, 16 maart 2021

ORBIT Raad van Bestuur / na advies van ORBIT- expertiseteam Migratie & Asiel AMOS